GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365623656230461 40 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026044354 10/09/2026 09:13:35

Bernardo Varela López, voceiro do grupo provincial do BNG na Deputación de Ourense; María Mangana Guede e Xosé Manuel Puga González deputados do grupo provincial do BNG, ao abeiro da Lei da Administración Local de Galiza e demais disposicións concordantes presenta a seguinte: **MOCIÓN DO GRUPO PROVINCIAL DO BLOQUE NACIONALISTA GALEGO (BNG) DEMANDANDO SOLUCIÓN Á DEMANDA DE ABASTECEMENTO DE AUGA NOS NÚCLEOS DE CIRÓS E MOREIRIÑA (A BOLA) E OUTRAS MEDIDAS QUE MELLOREN A XESTIÓN DA AUGA NOS NÚCLEOS RURAIS.**

Exposición de motivos

Os servizos básicos mínimos son aqueles servizos esenciais que deben garantirse para unha vida digna e en moitos casos deben ser prestados polas entidades locais. O acceso á auga potable e a un sistema adecuado de evacuación e tratamento das augas residuais constitúe unha condición básica para garantir unhas condicións de vida dignas e para fixar poboación no medio rural. Porén, a realidade de numerosos pequenos núcleos da provincia de Ourense evidencia que a dispersión territorial e a reducida dimensión dos asentamentos continúan a ser empregadas como argumento para demorar actuacións que deberían constituír unha prioridade das administracións públicas.

Sendo as entidades locais as que teñen atribuídas competencias en materia de abastecemento de auga potable en base á Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora das Bases de Réxime Local, que nos seus artigos 25.2 c), 26.1 11 a e 85,2 **configura o saneamento e depuración de augas residuais como servizo de competencia local**.

Pero ese mesma normativa no artigo 36, punto2.b) establece como competencia das Deputacións Provinciais: *"Asegurar o acceso da poboación da Provincia ao conxunto dos servizos mínimos de competencia municipal e á maior eficacia e economía na prestación destes mediante calquera fórmula de asistencia e cooperación municipal. Con esta finalidade, as Deputacións ou entidades equivalentes poderán outorgar subvencións e axudas con cargo aos seus propios recursos para a realización e o mantemento de obras e servizos municipais, que se levarán a cabo a través de plans especiais ou outros instrumentos específicos."*

En moitos lugares e núcleos de concellos das comarcas ourensás conviven aínda en pleno 2026 o abastecemento de auga da traída municipal coa auga da traída veciñal, un feito que evidencia que non existe aínda unha garantía homoxénea deste servizo básico no conxunto do territorio, e que a dispersión poboacional e o carácter rural de moitos núcleos continúan a marcar importantes diferenzas no acceso aos servizos públicos esenciais. Aínda sabendo que en moitos casos é a propia veciñanza a que prefire manter o servizo da traída veciñal fronte a un sistema municipalizado.

A esta realidade engádese outro problema estreitamente relacionado coa garantía do abastecemento: o estado das propias redes. As fugas na redes de abastecemento

GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

supoñen un despilfarro dun recurso público cada vez máis limitado, e evidencian a necesidade de priorizar o correcto mantemento das infraestruturas. Xa neste sentido se ten manifestado recentemente por parte de Augas de Galiza que ven recordando a competencia municipal sobre este asunto e reclamando unha maior implicación das administracións locais para reducir as perdas e melloras nas redes de abastecemento.

A diverxencia territorial agrávase **alí onde non existe nin un sistema de subministro nin outro**, a pesar de existir unha demanda veciñal de longa duración, e que segue sen ser resolto logo de décadas como o caso singular de Cirós e Moreiriñas no concello da Bola, cuxa veciñanza (a través súa Asociación de Veciños) se dirixiu a este grupo ante a falta de resposta ás súas solicitudes.

Neste caso a veciñanza non ve atendida pola administración local a súa demanda da extensión dos servizos municipais de abastecemento de auga potable, demandas que se realizaron mediante recollidas de sinaturas dos residentes, xa fai cinco anos e repetidas outra vez o ano pasado, así como a través de xuntanzas coa rexedora municipal para o traslado dunha petición de primeira necesidade, que a día de hoxe segue desatendida, a pesares de recoñecer o propio concello esta problemática, que se ve agravada en períodos de estiaxe, cando os recursos hídricos de pozos e fontes escasean.

As dificultades técnicas ou económicas tampouco poden ser razón para alongar indefinidamente a ausencia de servizos básicos que deberan estar garantidos polas administracións.

Así e todo, a pesar da atribución de competencias aos concellos non significa que a Xunta de Galiza careza de competencias ou capacidade de actuación neste ámbito. Augas de Galicia exerce competencias en materia de abastecemento e saneamento en todo o territorio galego, con independencia da demarcación hidrográfica á que pertenza cada concello e, polo tanto, con independencia de que as competencias sobre o dominio público hidráulico correspondan a Augas de Galicia ou a unha confederación hidrográfica estatal. Así, Augas de Galicia cobra (ou debería facelo) o canon de saneamento en todos os concellos galegos.

Sirva como exemplo que nestes momentos Augas de Galicia ten en execución máis de 20 millóns de euros en obras de abastecemento en concellos de toda Galiza (en Ourense escasamente o 10%).

Polo que é preciso recuperar unha política de abastecemento baseada na cooperación entre entidades locais e garantir unha cooperación eficaz coas outras administracións. Cooperación e planificación que se ve limitada pola falta de transparencia da Xunta de Galiza ante a falta de avaliación do Plan de Abastecemento de Galiza 2010-2025 que impide coñecer que obxectivos foron cumpridos e que investimentos executados ou a falta de peche efectivo do pacto local da auga de 2013 entre a Xunta e a FEGAMP e que impide un progreso neste eido.

Esta ausencia de planificación e cooperación estable cobra especial incidencia nos concellos pequenos e no medio rural, onde a limitada capacidade técnica e económica dos municipios dificultan a execución e o mantemento das infraestruturas

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365623656230461 40 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026044354 10/09/2026 09:13:35

GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

necesarias. Por iso as Deputacións deben asumir un papel proactivo na asistencia e intermediación entre os concellos e a Xunta de Galiza para evitar que núcleos rurais que carecen de abastecemento fiquen desatendidos por falta dunha planificación da auga, malamente suplida desde a Xunta de Galiza por convocatorias de axudas puntuais. E que fai máis precisa unha alianza estable da Xunta co municipalismo galego baseada na planificación plurianual, a asistencia técnica e regras transparentes de investimento, en lugar de deixar aos concellos correr detrás das liñas de axudas, o que só acaba prexudicando á veciñanza.

Tal e como indicamos con anterioridade, coexisten varias realidades en moitos concellos galegos (abastecementos municipais e abastecementos veciñais), e desde o BNG somos conscientes da complexidade de dar un axeitado servizo a todo o noso territorio no que existe unha grande dispersión e realidades moi diferenciadas.

Mais precisamente por iso, si queremos "revitalizar" os nosos núcleos rurais, é imprescindible dotalos dos mesmos servizos (especialmente os básicos) que os núcleos urbanos.

É neste marco no que debemos situar aos pobos de Cirós e Moreiriñas (contan cun total de 21 vivendas e 53 veciños e veciñas) como exemplo dunha realidade máis ampla que non pode seguir sendo abordada mediante prórrogas ou solucións provisionais, senón que require compromisos orzamentarios e técnicos concretos, prazos definidos e a implicación das diferentes administracións para obter resultados efectivos.

ACORDOS

1. Instar á Deputación de Ourense a procurar, en colaboración coa Xunta de Galiza e a través de Augas de Galicia, unha fórmula de financiamento e cooperación técnica que permita dar solución aos núcleos de Cirós e Moreiriñas, no concello da Bola, afectados por unha longa e inxustificable ausencia de subministración de auga potable nas súas vivendas, tendo en conta que as competencias de Augas de Galicia en materia de abastecemento e saneamento se estenden ao conxunto do territorio galego, con independencia da demarcación hidrográfica correspondente.
2. Instar á Xunta de Galiza a facer unha avaliación integral e publica do Plan de Abastecemento de Galiza do 2010-2025, concello por concello e sistema por sistema.
3. Instar á Xunta de Galiza a aprobación urxente dun novo Plan de Abastecemento, con horizonte plurianual, financiamento comprometido e indicadores verificables, que incorpore a adaptación á seca e a atención específica ao rural.
4. Instar á Xunta de Galiza a reclamar o peche efectivo do Pacto Local da Auga, con criterios xustos de tarifas, accesibilidade social e prioridades transparentes de investimento.
5. Instar á Xunta de Galiza a crear un programa estable de apoio técnico e financeiro aos Concellos pequenos e medianos, que supere os marcos das subvencións e os convenios opacos.

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365623656230461 40 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026044354 10/09/2026 09:13:35

GRUPO PROVINCIAL BNG OURENSE
V-32244006
Rúa Progreso, nº 3, Ourense. CP: 32003
bngdeputacion@gmail.com
telf: 988 317 984

6. Instar á xunta de Galiza á aprobación urxente dun Plan de Abastecemento para a provincia de Ourense, con horizonte plurianual, financiamento comprometido e indicadores verificables, que incorpore a adaptación á seca e a atención específica ao rural cun programa estable de apoio técnico e financeiro aos concellos pequenos e medianos, máis alá do reparto de fondos.

Ourense, 10 de setembro de 2026

Asdo: Bernardo Varela López
Portavoz do Grupo Provincial do BNG de Ourense

A SEÑOR PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE

Diputación Provincial Ourense. Copia electrónica auténtica documento papel. CSV: 163365623656230461 40 LIBRO XERAL DE ENTRADAS 2026044354 10/09/2026 09:13:35